

Ullensvang herad

Sakspapir

SAKSGANG			
Styre, utval, del. vedtaksmynde.	Møtedato	Saksnr	Sakshands.
Heradsstyret	14.12.2009	103/09	TREI

Endeleg vedtak i: Heradsstyret Saksansv .: Torbjørn Reisæter	Arkiv: N-000 Objekt:	J.post id. 09/11307	Arkivsaknr 09/1087 - 3
---	-------------------------	------------------------	---------------------------

HØYRING: FORSLAG TIL ENDRING I ALKOHOLLOVGIVINGA

Dokumentliste:

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottakar	Tittel
1	I	23.09.2009	Helse- og omsorgsdepartementet	Høring - forslag til endringer i alkohollovgivingen
2	I	02.12.2009	Ulvik herad	Sak 104/09: Fråsegn i samband med framlegg til endringar i alkohollova.

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

Saksutgreiing:

Helse- og sosialdept. Sendte den 23.09.09 ut høyringsbrev om framlegg til endringar i alkohollova med høyringsfrist 23.12.09.

I innleiinga til høyringsnotatet er framlegg til endringar oppsummert slik:

- "Alkoholovens **maksimaltider** for skjenking foreslås innskrenket med en time
- Kontroll- og reaksjonsbestemmelsene vurderes, og det skisseres en mulig prøveordning for **inndragelse av bevilling på stedet**
- Det foreslås å åpne for **salg i egen virksomhet** av egenprodusert alkoholholdig drikk som inneholder inntil 4,7 volumprosent alkohol
- Det foreslås å tillate auksjon av alkoholholdig drikk mellom private i regi av Vinmonopolet. Videre foreslås det å oppheve forbudet mot auksjon av alkoholholdig drikk mellom næringsdrivende
- **Bevillingsgebyrene** foreslås justert
- Aldersbestemmelsene foreslås presisert og unntaket for fagbrev foreslås utvidet
- Det foreslås å fastsette unntak fra tvisteloven § 1-5
- Endringer knyttet til statistikkinformasjon foreslås
- Tilgjengelighet til salgs- og skjenkesteder vurderes
- Vinmonopolloven § 12 foreslås endret

- Innarbeiding av alkoholforskriftens gruppebetegnelser på alkoholholdig drikk i alkoholloven foreslås

- Endringer knyttet til betegnelsen flaske og til mengdeangivelser foreslås”.

Slik sakshandsamar ser det er, er det for Ullensvang herad særleg aktuelt å uttale seg om endringar som kan føra til at det vert løyve til å selja alkoholvarer med styrke under 4,7 volumprosent, for dei som har lokale tilverkarløyve og om endring av skjenketid.

Vurdering:

1. Om å opne for sal i egen verksemd av eigenprodusert alkoholhaldig drikk som inneheld inntil 4,7 volumprosent alkohol.

Alkohollova opnar i dag i § 4-2, 3 ledd for at løyvehavar som eit tilleggsvilkår til kommunalt skjenkeløyve på visse vilkår (krav til driftskonsept) kan skjenke eigentilvirka alkoholhaldig drikk til egne gjester. Løyvehavar kan ikkje selje¹ slik eigenprodusert vare til gjester eller andre. Den eigenproduserte drikken kan ikkje takast med ut av skjenkeområdet. Den kjem i same klasse som anna utskjenkt alkoholhaldig drikk som ikkje kan takast med utanfor godkjent skjenkeområde, men må fortærast på staden.

Tidlegare er det gjeve fleire slike løyver til etablerte skjenkestader i Ullensvang herad, utan at dei er teke i bruk. For inneværande periode er det tildelt slikt løyve til Ekspedisjonen på Lofthus, som så langt har mikrobryggeri for brygging og skjenking av ulike former for ”heimabrygg” og sider under lagring for seinare skjenking på staden.

Departementet gjev elles tilverkingsløyve etter kap. 6 i alkohollova for produsentar som sel varene sine til verksemdar med skjenkeløyve og eventuelt til vinmonopolet. I Ulvik er det i dag 2 slike løyve – eitt i Ullensvang, så me vidt me kjenner til. Slikt løyve gjev ikkje rett til sal eller skjenking til privatperson.

I høyringsnotatet (s. 32) vert det teke til ordet for at retten til sal berre skal gjelde dei løyve som har rett til tilverking etter § 4-2, ikkje dei med tilverkingsløyve etter kap. 6 i alkohollova.

Der heiter det vidare:

” Det blir spørsmål om man kan gi en kommunal salgstillatelse som et tillegg til den statlige tilvirkningsbevillingen. Departementet mener at en slik ordning vil være uhensiktsmessig. En slik ordning ville føre til en uheldig sammenblanding av bevillingsmyndighet og kontrollansvar. Departementet vil bemerke at produsenter med statlig tilvirkningsbevilling uansett ikke har samme behov for en forenklet ordning som lokale produsenter som ikke har statlig tilvirkningsbevilling. Statlige tilvirkere har rett til engrossalg og har derfor mange muligheter for å sikre omsetning av varen. Dette står i motsetning til den som produserer i kraft av tillegg til skjenkebevilling, som per i dag kun kan omsette varen ved å skjenke den i egen virksomhet”.

Om bakgrunnen for dei endringsframlegg som no ligg føre heiter det i høyringsdokumentet – s. 28 og 29 m.a.:

”Forslagsstillerne til Dok. 8: 37 (2006-2007) framholdt at det de siste årene har vokst fram en bred politisk forståelse for at satsing på lokal produksjon av mat og drikke basert på lokale råvarer vil være en viktig og avgjørende bidragsyter for framtiden for norsk landbruk, reiselivsnæringen og ikke minst for levende og aktive bygdesamfunn i hele landet.

¹ Om skilnaden mellom sal og skjenking – sjå alkohollova § 1-4

Forslagsstillerne framholdt vidare at det er store utfordringer for lokale produsenter i å få produktene sine omsatt gjennom de omsetningsledd som alkoholloven i dag åpner for. Ved behandlingen av forslaget viste komiteen til at "dagens alkohollov inneholder en regel som åpner for utvidelse av en kommunal skjenkebevilling til også å omfatte tilvirkning av alkoholholdig drikk som ikke er brennevin. Bevillingshaver kan produsere alkoholholdig drikk, men kun for skjenking i egen virksomhet. Regelen ble innført i 2003 for primært å fremme potensialet som ligger i lokale tradisjoner og næringsutvikling generelt og forholdet til lokal mat, drikke og turisme spesielt". 29

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, "viser til at det følger av alkoholloven at dersom den lokale produsenten ønsker å selge sitt produkt til besøkende turister, kreves for det første alminnelig tilvirkningsbevilling og dernest at produsenten enten selv har detaljsalgsbevilling eller selger produktene til noen som har detaljsalgs-bevilling. Dersom produsenten selv skal kunne få detaljsalgsbevilling, må drikken inneholde inntil 4,75 volumprosent alkohol. I tillegg må lokalene der produktet tilvirkes og eventuelt skjenkes fra, være atskilt fra salgslokalet".

Fleire av dei omsyna som ligg til grunn for framlegget til endringar i alkohollova står i motstrid til dei konklusjonane og den argumentasjonen som departementet legg til grunn for sine konklusjonar.

Ein hovudgrunn til dette er m.a. det system og ordning som alkohollova i dag legg opp til om at staten gjennom Vinmonopolet har einerett til sal av alkoholhaldig drikk med alkoholinnhald over 4,7 volumprosent, noko som ikkje er tema i høyringsutkastet.

Om ordninga med forbod om sal av alkohol med styrke ut over 4,7 volumprosent skal dispenserast frå fordi produsentane er småprodusentar, og fordi dei kan ha lokal forankring har sakshandsamar vanskar med å tru vil få gjennomslag på landsbasis. Så lenga ordninga med statleg godkjende salstader, vinmonopol eksisterer, finn ikkje sakshandsamar å kunne gå inn for tildeling av slike løyve.

Når det gjeld tildeling av salsløyve for alkoholvarer med styrke under 4,7 volumprosent, som t.d. heimabrygg og sider med denne styrken, meiner me dette kan vera positivt for nokre lokale produsentar. Det er likevel viktig at skjenke- og salsverksemda vert skilt på ein tilfredstillande måte, og at det vert knytt til anna produksjon av lokal mat og drikke.

Me vil og nemna at dei som har fått tildelt løyve til å produsera og skjenka lokalproduserte alkoholvarer, er hotell, kafe, skjenkestad og restaurantar. Noko som kan vera ei utfordring ved etablering av salsstad for lokal mat og drikke. I Ullensvang er det tidlegare tildelt salsløyve til gardsbutikk, som ligg i underetasje og til selskapslokale med inngang i etasje over og med eigen inngang. I slike tilfelle ligg tilhøva greitt til rette for utviding av salsløyve til å gjelda eigenprodusert drikke saman med annan gardsmat.

Den største vansken for produsenten vert truleg å produsera drikke med god kvalitet, som har alkoholstyrke som gjer vara lovleg i butikksal. Vedtaket frå formannskapet i Ulvik herad 02.12.09 har teke omsyn til dette og lyder slik;

1. *Ulvik herad ber Helse- og Omsorgsdepartementet om å sjå på ei ordning som gjer det mogeleg med sal av produkt med opptil 22 volumprosent alkohol direkte frå produsent*

både for løyve i medhald av § 4-2 og kap. 6. Slik framlegget no er vil endringa vere til liten eller ingen praktisk tyding eller nytte.

Slik sakshandsamar ser det vil me ikkje tilrå ordninga som rokkar ved gjeldande omsetnadssystem, der vinmonopol har ein sterk posisjon. Det er mange alkoholpolitiske grunnar for vidareføra ordninga, i tillegg til dei kvalitetsmessige fortrinn vinmonopolet har på sitt vareutval.

Sakshandsamar vil difor stø framlegget om å opna for at lokale produsentar kan og kan få salsløyve for alkoholvarer under 4,7 volumprosent, på vilkår av det vert eit tilfredsstillande skilje mellom sal og skjenking. Slike løyve bør knyttast opp mot verksemder som satsar på lokal matproduksjon og sal av slike varer.

Rådmannen på si side vil tilleggja argumenta frå Ulvik og omsyn til moglege lokale produsentar mest vekt, og be om at det primært vert gjeve løyve til å produsera, skjenka og ha sal av alkoholvarer med styrke inntil 22 volumprosent. Først då vil det vera mogleg med lovleg sal direkte til kundar, av varer ein kan setja på bordet ved utøving av lokale produksjonsløyve for skjenking. Slik rådmannen ser det vil det ikkje føra til særleg alkoholpolitiske konsekvensar verken nasjonalt eller lokalt.

Sekundært meiner rådmannen ein kan be om løyve om sal av alkoholvarer med ein styrke på ca 8-10 volumprosent, då dette vil gje rom for lokalprodusert sider. I tillegg er det meir tilpassa skiljet mellom ulike alkoholtypar og avgiftsnivå i andre land.

2. Innskrenking av maksimaltidene i Alkoholloven med ein time.

Innskrenking av skjenketider vart i samband med fornying av sals- og skjenkeløyve i 2008 mykje diskutert i heile landet. I mange kommunar førte dette til innskrenking i skjenketidene for den nye skjenkeperioden. Etter at kortare skjenketid har vore praktisert ei tid i mange kommunar er røynslene positive i den forstand at politi og legevakt rapporterer om mindre bråk, slagsmål og fyll på nattetid og i samband med stenging av skjenkestadene. Dette vert i hovudsak forklart med at gjestene samla har fått ein noko redusert tid å drikka på og dermed ein mindre samla mengde alkoholhaldig drikk.

Maksimaltida for skjenking i Ullensvang herad er avhengig av driftskonsept og varierer mellom kl 01, kl 02 og kl 3. Etter nytt framlegg for skjenketidene i heile landet, vert desse redusert frå kl 03 til kl 02.

Ei samordning av skjenketidene i regionen vil kunne føre til:

- Like konkurransevilkår i næringa.
- Meir oversikteleg – lettare kontroll med løyve.
- Ulukkesførebygging ved at all skjenking sluttar samstundes og det vert ikkje køyring mellom skjenkestader og kommunar for å få med seg "siste glaset".
- Mindre samla konsum – mindre alkoholrelaterte problem og skadar – samsvar med alkohollova sitt føremål og ein viss kompensasjon for eit mogeleg meirkonsum som følgje av at det vert opna for sal av eigenprodusert alkoholhaldig drikk for verksemder med tilvirkingsløyve jfr. kap. 6 i alkohollova.
- Tidlegare nattero i område med blanding av bustad- og næringsføremål.

Ein reduksjon i skjenketid i samsvar med framlegg til endringar vil få størst verknad i byar og pressområde som normalt vil vera dei kommunane som har skjenketider som ligg nærast

maksimaltida i dag. Ein reduksjon i maksimaltidene jfr. framlegg vil difor kunne betre konkurransetilhøva for alle typar arrangement og konferansar for alle verksemdar som ligg utanfor byane og pressområda.

Til sist: Skjenketidene i Noreg er særskilte liberale samanlikna med andre land: Unnatak: Skjenketider i typiske turistbaserte anlegg/område (ikkje landet generelt) og nattklubbar kor det gjeld heilt andre prisar både for å koma inn og for å kjøpa alkoholhaldig drikk.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

I samband med at framlegg til endringar i alkohollova er sendt ut til høyring oversender Ullensvang herad saksførebuinga med slike merknader:

Ullensvang herad stør framlegget om å opna for at lokale produsentar og kan få salsløyve for eigenproduserte alkoholvarer under 22 volumprosent, på vilkår av det vert eit tilfredsstillande skilje mellom sal og skjenking.

Ullensvang herad stør framlegget om reduksjonar i maksimaltidene for skjenking av alkoholhaldig drikk.

14.12.2009 HERADSSTYRET

Geir Midtun (H) sette fram fylgjande endringsframlegg :

"2. avsnitt : Ullensvang herad stør vedtaket frå Ulvik herad om å opna for at lokale produsentar

Nytt siste avsnitt : Det må opnast for å kunne gje løyve til skjenking ut over maksimaltidene ved særskilte høve."

Røysting:

Rådmannen sitt framlegg til fyrste avsnitt vart samrøystes vedteke.

Geir Midtun (H) sitt framlegg til andre avsnitt vart vedteke med 20 mot 1 røyst.

Geir Midtun (H) sitt framlegg til tredje avsnitt vart vedteke med 13 mot 8 røyster. Mindretalet røysta for rådmannen sitt framlegg.

HST-103/09 VEDTAK:

I samband med at framlegg til endringar i alkohollova er sendt ut til høyring oversender Ullensvang herad saksførebuinga med slike merknader:

Ullensvang herad stør vedtaket frå Ulvik herad om å opna for at lokale produsentar og kan få salsløyve for eigenproduserte alkoholvarer under 22 volumprosent, på vilkår av det vert eit tilfredsstillande skilje mellom sal og skjenking.

Det må opnast for å kunne gje løyve til skjenking ut over maksimaltidene ved særskilte høve.